

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

НАКАЗ

17.03.2011

м. Київ

N 145

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
5 квітня 2011 р. за N 457/19195

Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць

Відповідно до статті 27 Основ законодавства України про охорону здоров'я, статті 1 Закону України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", статті 4 Закону України "Про благоустрій населених пунктів", статті 24 Закону України "Про відходи"

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць, що додаються.
2. Вважати такими, що не застосовуються на території України, "Санитарные правила содержания территорий населенных мест", затвержені Головним державним санітарним лікарем СРСР від 5 серпня 1988 року N 4690-88.
3. Департаменту організації санітарно-епідеміологічного нагляду:
 - 3.1. Забезпечити подання в установленому порядку цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
 - 3.2. Довести цей наказ до відома керівників міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, установ і закладів державної санітарно-епідеміологічної служби, державних наукових установ санітарно-епідеміологічного профілю для керівництва в роботі та забезпечення виконання в межах компетенції.
4. Цей наказ набирає чинності з 1 січня 2012 року.
5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Міністр

І. М. Ємець

ПОГОДЖЕНО:

**Міністр екології та природних
ресурсів України**

М. В. Злочевський

**Голова комісії з проведення
реорганізації міністерства -
заступник Міністра охорони
навколишнього природного
середовища України**

І. Макаренко

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Міністерства охорони здоров'я
України**

17.03.2011 N 145

Зареєстровано

**в Міністерстві юстиції України
5 квітня 2011 р. за N 457/19195**

ДЕРЖАВНІ САНІТАРНІ НОРМИ ТА ПРАВИЛА утримання територій населених місць

І. Загальні положення

1.1. У цих Державних санітарних нормах та правилах утримання територій населених місць (далі - Санітарні норми) терміни вживаються у такому значенні:

вигрібна яма (вигріб) - інженерна споруда у вигляді поглиблення в землі, виконана з водотривкого матеріалу, призначена для збирання та зберігання рідких відходів, наземна частина якої обладнана щільно прилягаючою кришкою та решіткою для відокремлення твердих відходів;

контейнер для зберігання побутових відходів (контейнер) - металева або пластикова ємність, призначена для збирання та зберігання побутових відходів, виготовлена згідно з вимогами державних стандартів;

органічна складова побутових відходів - залишки побутових відходів (продуктів харчування, паперу, текстилю тощо), що складаються з органічних речовин, які піддаються процесам біологічного розпаду (гниття);

планово-подвірна система збирання побутових відходів - система, за якою зібрані в контейнери побутові відходи перевозять на об'єкти поводження з відходами для їх подальшого оброблення (перероблення), утилізації, знешкодження чи захоронення;

планово-поквартирна система збирання побутових відходів - система, яка не передбачає наявності контейнерів, а споживач самостійно завантажує побутові відходи у сміттєвоз, що прибуває за графіком;

планово-регулярна система санітарного очищення - система санітарного очищення, що передбачає регулярне (за графіком) перевезення побутових відходів з населених місць до місць їх оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження чи захоронення у терміни, визначені у Санітарних нормах;

помії - рідкі відходи, що утворюються під час прання, умивання, миття посуду та прибирання приміщень, приготування їжі та можуть містити залишки твердих відходів (поліетилен, папір, ганчір'я тощо);

прибирання об'єктів благоустрою - захід санітарного очищення, що передбачає регулярне збирання та перевезення в установлені місця побутових відходів, видалення вуличного змету, листя, гілля, снігу, льоду тощо;

санітарне очищення територій населених місць (санітарне очищення) - комплекс планувальних, організаційних, санітарно-технічних та господарських заходів щодо збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, що утворилися в населених місцях, а також прибирання об'єктів благоустрою з метою запобігання шкідливому впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь;

складова побутових відходів, що не підлягає утилізації, - залишки побутових відходів, що не можуть бути використані як вторинний матеріальний чи енергетичний ресурс;

схема санітарного очищення - документ, у якому містяться графічні та текстові матеріали щодо черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, необхідної кількості сміттєвозів, механізмів, устаткування та інвентарю, доцільності проектування, будівництва, реконструкції чи розширення об'єктів поводження з відходами, їх основні параметри і розміщення, орієнтовані капіталовкладення на будівництво і придбання технічних засобів;

утилізатор (подрібнювач) залишків харчових продуктів - пристрій для оброблення (перероблення) побутових відходів шляхом подрібнення залишків харчових продуктів та видалення їх у систему водовідведення.

Інші терміни використовуються у значеннях, визначених [Законами України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення"](#), ["Про благоустрій населених пунктів"](#), ["Про відходи"](#), ["Про житлово-комунальні послуги"](#) та іншими актами законодавства.

1.2. Санітарні норми встановлюють вимоги до санітарного очищення територій населених місць, а також правила виконання робіт з належного прибирання об'єктів благоустрою та

державного санітарно-епідеміологічного нагляду у сфері благоустрою населених пунктів і поводження з відходами.

Вимоги Санітарних норм не поширюються на сферу поводження з відходами, пов'язаними з виробничою діяльністю підприємств, які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними.

1.3. Дія Санітарних норм поширюється на відносини, що виникають у сфері благоустрою населених пунктів та поводження з відходами, та вони є обов'язковими для виконання органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності та підпорядкування і громадянами.

II. Санітарне очищення територій населених місць

2.1. Санітарне очищення територій населених місць повинно бути планово-регулярним і включати раціональне та своєчасне збирання, зберігання, перевезення та видалення, надійне знешкодження, економічно доцільну утилізацію побутових відходів і екологічно безпечне захоронення побутових відходів, що утворюються на території населеного пункту та у місцях перебування людей за його межами, відповідно до схеми санітарного очищення погодженої державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території та затвердженої у встановленому законодавством порядку.

2.2. Санітарне очищення територій населених місць здійснюється спеціалізованими підприємствами незалежно від форми власності та підпорядкування на договірних засадах у встановленому законодавством порядку.

2.3. Для житлових кварталів (мікрорайонів), що проектуються, вимоги до санітарного очищення повинні бути передбачені відповідною містобудівною документацією.

2.4. Для забезпечення шумового комфорту населення побутові відходи слід вивозити, як правило, не раніше ніж о 7 годині і не пізніше ніж о 23 годині, при цьому рівні шуму не повинні перевищувати гігієнічних нормативів для відповідного часу доби.

2.5. Забороняється спалювати побутові відходи на об'єктах благоустрою та на об'єктах поводження з відходами, не призначених для цього.

2.6. У разі застосування планово-подвірної системи збирання побутових відходів на об'єктах благоустрою населених пунктів мають бути виділені спеціально обладнані майданчики для розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів (контейнерні майданчики) із зручними під'їздами для сміттевозів.

2.7. Контейнерні майданчики повинні мати водонепроникне тверде покриття та бути обладнані навісами, огорожею та ізольовані від об'єктів обслуговування населення, господарських дворів і магістральних вулиць смугою зелених насаджень шириною не менше 1,5 м, не повинні бути прохідними для пішоходів і транзитного руху транспорту.

2.8. Контейнерні майданчики повинні бути віддалені від меж земельних ділянок навчальних та лікувально-профілактичних закладів, стін житлових та громадських будівель і споруд, майданчиків для ігор дітей та відпочинку населення на відстань не менше 20 м.

На території садибної забудови населених пунктів відстань від контейнерних майданчиків до меж присадибних ділянок зі сторони вулиць повинна складати не менш як 5 м.

Місця розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів на присадибній ділянці та відстань від них до власного житлового будинку визначає власник цього будинку з додержанням правил добросусідства.

Спірні питання щодо місць розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів на території садибної ділянки розглядаються у порядку вирішення земельних спорів згідно з законодавством.

2.9. Місця розташування контейнерних майданчиків на об'єктах благоустрою населених пунктів визначаються у складі проектів будівництва житлових і громадських будівель і споруд, а для території садибної забудови - у складі проектів детальних планів цих територій.

2.10. У виняткових випадках в районах забудови, що склалася, де немає можливості дотримання відстаней, зазначених у пункті 2.8 Санітарних норм, місця розташування контейнерних майданчиків встановлюються комісією за участю посадових осіб спеціально уповноважених органів містобудування та архітектури і державної санітарно-епідеміологічної служби, а також представників балансоутримувача будинку та органу самоорганізації населення. Комісією складається акт довільної форми щодо місця розташування контейнерного майданчика, який підписується всіма членами комісії у чотирьох примірниках для кожної із сторін.

Дозволяється розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів у ізольованих спеціально обладнаних приміщеннях будівель і споруд за умови дотримання вимог, передбачених пунктом 2.20 Санітарних норм.

2.11. Роздільне збирання побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, здійснюється власниками відходів відповідно до законодавства про відходи та санітарного законодавства.

2.12. Відбір вторинної сировини з побутових відходів, що зібрані у контейнери або завантажені у сміттєвози, дозволяється тільки на спеціалізованих підприємствах з сортування та переробки побутових відходів відповідно до вимог законодавства про відходи та санітарного законодавства.

2.13. Кількість контейнерів для зберігання побутових відходів визначається чисельністю населення, що ними користується, та нормами надання послуг з вивезення побутових відходів. Сумарний об'єм контейнерів для зберігання побутових відходів повинен перевищувати фактичний об'єм їх утворення на 25 відсотків.

2.14. Під час зберігання побутових відходів у контейнерах повинна бути виключена можливість їх загнивання, розкладання, розвіювання та розпилювання. Термін зберігання в холодний період року (при середньодобовій температурі -5°C і нижче) повинен бути не більше ніж три доби, а в теплий період року (при середньодобовій температурі більше ніж $+5^{\circ}\text{C}$) - не більше ніж одна доба (щоденне перевезення).

Перевезення великогабаритних і ремонтних відходів необхідно проводити у міру їх утворення, але не рідше одного разу на тиждень.

Перевезення окремих складових побутових відходів, що не загнивають та не утворюють неприємних запахів, допускається здійснювати рідше, за графіками, узгодженими з виконавцем послуг з перевезення відходів та власником чи балансоутримувачем об'єктів благоустрою.

2.15. Власник контейнерів для зберігання побутових відходів зобов'язаний забезпечити їх миття та дезінфекцію засобами, дозволеними до використання Міністерством охорони здоров'я України, у літній період року - не рідше одного разу на 10 діб, а в інші періоди року - не рідше одного разу на місяць.

2.16. У разі застосування планово-поквартирної системи збирання побутових відходів споживачі самостійно завантажують побутові відходи у сміттєвоз, що прибуває за графіком. Забороняється виставляти та складувати побутові відходи за межами присадибної ділянки завчасно (раніше однієї години) до прибуття сміттєвозу.

Виконавці послуг з перевезення побутових відходів зобов'язані інформувати населення про графік перевезення побутових відходів.

Планово-поквартирну систему збирання побутових відходів можна застосовувати виключно на території садибної забудови.

2.17. У житлових будинках, що будуються висотою 5 поверхів і вище, може бути влаштовано сміттєпроводи відповідно до вимог державних будівельних норм та державних стандартів.

Дозволяється проектувати та будувати житлові будинки без улаштування сміттєпроводів у разі проведення оброблення (перероблення) побутових відходів шляхом обладнання всіх квартир утилізаторами (подрібнювачами) залишків харчових продуктів та влаштування окремого технічного ліфту для перевезення твердих відходів.

В існуючих багатоповерхових житлових будинках дозволяється закриття сміттєпроводу у разі проведення оброблення (перероблення) побутових відходів шляхом обладнання всіх квартир утилізаторами (подрібнювачами) залишків харчових продуктів та письмої згоди всіх мешканців цих будинків за погодженням з балансоутримувачем цих будинків.

2.18. Кришки завантажувальних клапанів сміттєпроводів на сходових клітках повинні мати ущільнювач з гумовою прокладкою з метою герметизації та захисту від шуму. У житлових будинках, що мають сміттєпроводи, повинні бути забезпечені умови для щотижневого їх чищення, дезінфекції, дезінсекції і дератизації каналів сміттєпроводу, для чого канали обладнуються відповідними пристроями.

2.19. Для дезінфекції каналів сміттєпроводів слід застосовувати засоби, дозволені до використання Міністерством охорони здоров'я України.

Використання хлорвмісних дезінфекційних засобів для дезінфекції контейнерів та каналів сміттєпроводів забороняється.

2.20. Сміттєприймальну камеру необхідно розміщувати безпосередньо під стовбуром сміттєпроводу та забезпечувати гарячим і холодним водопостачанням та водовідведенням (улаштування трапів у підлозі). Сміттєприймальну камеру не допускається розміщувати суміжно з житловими кімнатами квартир.

Сміттеприймальна камера повинна бути облаштована автономним вентиляційним каналом та мати самостійний вхід з дверима, обладнаними вентиляційними отворами у їх нижній частині. Вхід у сміттеприймальну камеру повинен бути ізольований від загального входу в житловий будинок та в інші приміщення, а також вікон сусідніх квартир глухою стіною (екраном). Підлога сміттеприймальної камери повинна бути зручною для транспортування контейнерів та розташовуватись на одному рівні з асфальтованим під'їздом.

Поверхня стін, стелі та підлоги сміттеприймальної камери повинна бути гладкою, стійкою до механічного впливу, покрита водонепроникними матеріалами, що легко очищаються та допускають часте миття з використанням мийних та дезінфекційних засобів, або пофарбована зносостійкими лакофарбовими матеріалами з антибактеріальними властивостями, що дозволяють її вологе прибирання та дозволені до використання Міністерством охорони здоров'я України.

Категорично забороняється скидати побутові відходи із сміттепроводу безпосередньо на підлогу сміттеприймальної камери (у сміттеприймальній камері повинен бути запас контейнерів не менше ніж на одну добу), а також виставляти контейнери з відходами за межі сміттеприймальної камери завчасно (раніше однієї години) до прибуття сміттевозу.

2.21. Рідкі відходи (фекалії, сеча, помій), що утворюються у житлових та громадських будівлях і спорудах за відсутності централізованого водопостачання та водовідведення, допускається зберігати у вигрібних ямах (вигребах). У разі наявності дворових вбиралень вигрібна яма може бути спільною.

Вигріб повинен бути водонепроникним та мати щільно прилягаючу кришку. Об'єм вигребу розраховується виходячи з чисельності населення, що ним користується.

Вигреби необхідно очищати у міру їх заповнення. Перевезення рідких відходів з вигребів та розміщення їх на території приватних володінь, а також використання їх як добрива в сільському господарстві забороняється.

2.22. Вигреби повинні бути віддалені від меж земельних ділянок навчальних та лікувально-профілактичних закладів, стін житлових та громадських будівель і споруд, майданчиків для ігор дітей та відпочинку населення на відстань не менше 20 м.

Місце розміщення вигребу на присадибній ділянці та відстань від нього до власного житлового будинку визначає власник цього будинку з дотриманням правил добросусідства.

Спірні питання щодо місць розміщення вигребів на території присадибної ділянки розглядаються у порядку вирішення земельних спорів згідно з законодавством.

В умовах нецентралізованого водопостачання вигреби на території присадибної ділянки повинні бути віддалені від індивідуальних колодязів і каптажів джерел на відстань не менше 20 м, при цьому відстань від вигребів до громадських колодязів і каптажів джерел повинна бути не менше 50 м. При цьому слід враховувати напрямок схилу ділянки.

2.23. У населених пунктах, на території курортів, у місцях масового скупчення і відвідування громадян (парки, сквери, торгово-розважальні комплекси тощо) повинні влаштовуватись громадські вбиральні відповідно до вимог санітарного законодавства з

розрахунку 1 санітарно-технічний прилад на 500 осіб. Забороняється будівництво громадських вбиралень, каналізованих на вигріб.

За погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території на період проведення масових громадських заходів (мітинги, концерти, спортивні змагання тощо) місця їх проведення необхідно додатково забезпечити контейнерами для зберігання побутових відходів та мобільними (пересувними) санітарно-технічними приладами (вбиральні, умивальники) із запасами питної води та герметичними ємностями для збору рідких відходів з розрахунку на чисельність громадян, що беруть участь у заходах, за нормами утворення відходів і водоспоживання.

2.24. Відведення стічних вод, що утворилися в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), повинно здійснюватись централізованою системою водовідведення.

У разі відсутності інженерних мереж міської (селищної, сільської) каналізації або розташування об'єктів на відстані не менше ніж 500 м від найближчого колектора стічних вод необхідно передбачати каналізування об'єктів на локальні очисні споруди, при цьому перевагу слід віддавати ґрунтовим методам біологічного очищення стічних вод.

Обладнання внутрішньобудинкової каналізації та каналізування об'єктів з відведенням стічних вод у вигрібні ями забороняється.

2.25. Відведення стічних вод, що утворилися на забудованій території внаслідок випадання атмосферних опадів, повинно здійснюватись з усього басейну стоку системою зливової (дошової) каналізації, яка є обов'язковим елементом благоустрою населених пунктів. У містах і селищах міського типу необхідно передбачати злизову (дошову) каналізацію закритого типу з попереднім очищенням стоку. Застосування відкритого водовідвідного устаткування (каналів, кюветів, лотків тощо) допускається в сільських населених пунктах, а також на території парків.

2.26. Перевезення побутових відходів необхідно здійснювати спеціально обладнаними для цього транспортними засобами (сміттєвозами, асенізаційними машинами тощо), що унеможливають їх розвіювання, розсипання, розливання та розпилення, а також забезпечують зручність під час їх завантаження та вивантаження. Під час перевезення небезпечних відходів у складі побутових необхідно забезпечити збереження їх цілісності та унеможливити їх руйнування та змішування між собою та з іншими видами відходів.

2.27. Видалення побутових відходів обов'язково повинно включати їх оброблення (перероблення) шляхом промислового сортування з подальшим перевезенням вторинної сировини, небезпечних відходів, органічної складової та складової побутових відходів, що не підлягає утилізації (після її глибокого пресування до щільності природних ґрунтів (більше 1 т/м³) і подальшого брикетування), до місць чи об'єктів утилізації, знешкодження або захоронення відповідно до вимог законодавства про відходи та санітарного законодавства.

Залежно від вмісту органічних речовин окремі складові побутових відходів підлягають утилізації шляхом їх оброблення (перероблення) на спеціалізованих підприємствах з отриманням кінцевого продукту - біогумусу або біопродукції на його основі.

2.28. Складова побутових відходів, що не підлягає утилізації, повинна знешкоджуватись на спеціалізованих підприємствах (сміттєспалювальні заводи, піролізні установки тощо) або захоронюватись на спеціально обладнаних для цього полігонах/звалищах.

2.29. Спеціалізовані підприємства з оброблення (перероблення), знешкодження, захоронення та утилізації побутових відходів можна розміщувати в промислових та комунально-складських зонах населених пунктів та за їх межами за умови організації санітарно-захисної зони відповідно до вимог санітарного законодавства.

III. Прибирання об'єктів благоустрою

3.1. На всіх об'єктах благоустрою повинні бути встановлені в достатній кількості урни для сміття. Відстань між урнами повинна становити 10 - 40 м на територіях з підвищеною щільністю населення та 50 - 100 м - на територіях із середньою і низькою щільністю населення. Урни обов'язково встановлюються в місцях зупинки громадського транспорту, входу в метро та громадські і житлові будівлі та споруди.

Чищення урн слід проводити систематично в міру їх наповнення. За утримання урн у чистоті відповідають підприємства, установи та організації, що здійснюють прибирання закріплених за ними територій.

3.2. Забороняється складування тари і запасів товарів біля кіосків, наметів, торговельних павільйонів, магазинів та інших підприємств торгівлі, а також на прилеглий до них території. Підприємства торгівлі зобов'язані здійснювати прибирання прилеглих територій у радіусі не менше 5 м та забезпечувати зберігання і перевезення побутових відходів відповідно до вимог Санітарних норм.

3.3. Механізоване миття, поливання і підмітання проїжджої частини вулиць і майданів з твердим покриттям у літній період слід проводити планово.

Під час миття дорожнього покриття накопичене в прилотковій частині дороги забруднення не повинно викидатись потоками води на смуги зелених насаджень або тротуар.

3.4. Вулиці з підвищеною інтенсивністю пішохідного руху (понад 100 осіб/год.), а також тротуари біля підприємств торгівлі, вокзалів, зупинок громадського транспорту, входу в метро в жарку пору року повинні поливатись не рідше одного разу на добу.

3.5. Проїжджа частина вулиць, на яких відсутня зливово каналізація, для зниження запиленості повітря і зменшення забруднень повинна прибиратись підмітально-прибиральними машинами.

3.6. Заправляти поливально-мийні і підмітально-прибиральні машини водою з відкритих водойм можна лише за умови, що її склад і властивості відповідають гігієнічним вимогам до води водних об'єктів у місцях господарсько-питного чи культурно-побутового водокористування.

3.7. У період листопаду потрібно своєчасно прибирати опале листя. Зібране листя необхідно вивозити на спеціально відведені ділянки або на поля компостування. Спалювати листя на території житлової забудови, в скверах і парках забороняється.

3.8. У зимовий період року з метою запобігання утворенню ожеледиці та сприяння її ліквідації необхідно проводити обробку дорожніх покриттів технологічними матеріалами, дозволеними до використання Міністерством охорони здоров'я України.

3.9. Забороняється переміщення, перекидання і складування сколу льоду, забрудненого снігу тощо на ділянках зелених насаджень, водоймах, укритих льодом, пляжах та гідротехнічних спорудах.

Вивезення сколу льоду, забрудненого снігу тощо необхідно здійснювати на спеціально облаштовані ділянки на території споруд зливової каналізації з відведенням талої води на споруди механічної очистки відповідно до вимог санітарного законодавства.

3.10. Власники об'єктів дорожнього сервісу зобов'язані забезпечити прибирання прилеглої території відповідно до вимог Санітарних норм.

IV. Прибирання об'єктів з відособленою територією

4.1. На об'єктах з відособленою територією (пляжі, ринки, парки, лікувально-профілактичні заклади, кладовища тощо) збирати та зберігати відходи, мити автотранспорт, зберігати тару і дрова в не передбачених для цього місцях забороняється.

4.2. Вимоги до прибирання території пляжів полягають у такому. Власники чи балансоутримувачі пляжів у процесі їх експлуатації повинні забезпечити прибирання берега, роздягалень, зеленої зони, миття тари і дезінфекцію вбиралень, а також перевезення зібраних відходів щоденно до 8 години ранку.

4.3. Урни необхідно розташовувати на відстані 3 - 5 м від смуги зелених насаджень і не менше ніж 10 м від урізу води. Урни мають бути розставлені з розрахунку не менше однієї урни на 625 м² території пляжу. Відстань між установленими урнами не повинна перевищувати 25 м.

4.4. Контейнери для зберігання побутових відходів слід встановлювати поза межами прибережної захисної смуги річок і водойм та пляжної зони з розрахунку один контейнер місткістю 1,1 м³ на 2500 м² площі пляжу.

4.5. На територіях пляжів необхідно влаштовувати громадські вбиральні з розрахунку одне місце на 75 відвідувачів. Відстань від громадських вбиралень до місця купання має бути не менше ніж 50 м і не більше ніж 200 м.

4.6. На території пляжу необхідно встановлювати фонтанчики з підведенням питної води, призначеної для споживання людиною відповідно до вимог санітарного законодавства. Відстань між фонтанчиками не повинна перевищувати 200 м. Відведення використаних вод дозволяється в проточні водойми на відстані не менше 100 м за течією від межі пляжу. Забороняється відведення води з питних фонтанчиків у місця, не призначені для цього.

4.7. Відкриті і закриті роздягальні, павільйони для роздягання, гардероби слід мити щодня із застосуванням мийних та дезінфекційних засобів, дозволених до використання Міністерством охорони здоров'я України.

4.8. Щорічно на пляж необхідно підсипати чистий пісок або гальку.

4.9. На піщаних пляжах не рідше одного разу на тиждень необхідно проводити механізоване рихлення поверхневого шару піску з видаленням зібраних відходів. Після рихлення пісок необхідно вирівнювати.

4.10. У місцях, призначених для купання, категорично забороняється прати білизну і купати тварин.

4.11. На пляжах повинні бути організовані медичні пункти та рятувальні станції.

4.12. Об'єкти обслуговування населення, що розташовуються на пляжах, повинні бути забезпечені централізованими системами водопостачання та водовідведення. У разі відсутності централізованих інженерних мереж необхідно влаштовувати систему водопостачання для кожного окремого об'єкта та локальні очисні споруди водовідведення і розмішувати їх поза межами прибережної захисної смуги річок і водойм та пляжної зони.

4.13. Вимоги до прибирання території парків полягають у такому. Господарська зона з контейнерними майданчиками та громадськими вбиральнями повинна бути розташована не ближче ніж 50 м від місць масового скупчення населення, що відпочиває (танцювальні майданчики, естради, фонтани, головні алеї, видовищні павільйони тощо).

4.14. Кількість урн встановлюється з розрахунку одна урна на 800 м² площі парку. На головних алеях відстань між урнами повинна бути не більше ніж 40 м. Біля кожного ларка, палатки, кіоску (продовольчого, сувенірного, книжкового тощо) встановлюється урна місткістю не менш ніж 10 дм³.

4.15. Кількість контейнерів на господарських майданчиках визначається за показником середнього утворення відходів за 3 дні.

4.16. Основне прибирання парків проводиться після їх закриття та до 8 години ранку. Протягом дня необхідно збирати відходи та опале листя, проводити патрульне прибирання, поливати зелені насадження.

4.17. Вимоги до прибирання території лікувально-профілактичних закладів полягають у такому. Поводження з небезпечними відходами у складі побутових відходів шкірно-венерологічних, інфекційних, онкологічних, хірургічних та інших відділень лікувально-профілактичних закладів повинно здійснюватись відповідно до вимог законодавства про відходи і санітарного законодавства та потребує спеціальних методів і засобів поводження з ними, а їх захоронення та знешкодження необхідно здійснювати на спеціально відведених місцях чи об'єктах.

4.18. Режим і спосіб прибирання території з твердим покриттям залежать від специфіки лікувально-профілактичного закладу і визначаються керівником закладу за погодженням з державною санітарно-епідеміологічною службою відповідної адміністративної території.

Побутові відходи, що утворюються на території лікувально-профілактичних закладів, підлягають видаленню відповідно до Санітарних норм.

4.19. Контейнерні майданчики розміром не менше ніж 40 м² необхідно розташовувати на території господарської зони лікувально-профілактичного закладу на відстані не менше ніж 25 м від лікувально-діагностичних та палатних корпусів і харчоблоків. Допускається встановлювати контейнери для зберігання побутових відходів у вбудованих приміщеннях

господарського призначення, обладнаних відповідно до вимог, передбачених пунктом 2.20 Санітарних норм.

4.20. На території та в приміщеннях лікувально-профілактичних закладів необхідно встановлювати виключно емальовані та фаянсові урни.

Кількість урн визначається з розрахунку не менше однієї урни на кожні 700 м² території закладу. На головних алеях урни повинні бути встановлені на відстані 10 м одна від одної.

4.21. Лікувально-профілактичний заклад проводить щоденне прибирання території закладу, очистку, мийку та дезінфекцію збірників урн, контейнерів та майданчиків для їх розміщення.

Для проведення дезінфекційних робіт у лікувально-профілактичних закладах повинні застосовуватись засоби, дозволені до використання Міністерством охорони здоров'я України.

V. Державний санітарно-епідеміологічний нагляд за утриманням територій населених місць

5.1. Державний санітарно-епідеміологічний нагляд за утриманням територій населених місць здійснює державна санітарно-епідеміологічна служба згідно з санітарним законодавством у порядку запобіжного та поточного нагляду.

5.2. Поточний державний санітарно-епідеміологічний нагляд здійснюється вибірконими перевірками дотримання санітарного законодавства на об'єктах благоустрою за планами органів, установ та закладів державної санітарно-епідеміологічної служби двічі на рік, а також позапланово залежно від санітарної, епідемічної ситуації та за зверненнями громадян.

**Заступник директора Департаменту
організації санітарно-епідеміологічного
нагляду МОЗ України**

А. А. Григоренко

ПОГОДЖЕНО:

**Перший заступник Міністра
регіонального розвитку,
будівництва та житлово-комунального
господарства**

Ю. Є. Хіврич

**Віце-президент Національної
академії медичних наук України**

Ю. І. Кундієв

© Інформаційно-аналітичний центр «ЛІГА», 1991 - 2012
© ТОВ «ЛІГА:ЗАКОН», 2007 - 2012

